

Kazus 424

(J.K.) W II połowie VI w. n.e. waleczny żołnierz Justyn przebywał w garnizonach pod Rzymem, gdzie powoli szykowano legiony do walki z najęzdzającymi Longobardami. Justyn, będąc rozsądnym człowiekiem i chcąc chronić swoją rodzinę, tuż przed wyprawą powiadził swjemu towarzyszowi: „Gdyby przypadkiem coś mi się stało, przekaz mojej rodzinie, że dziedzicem ustanawiam swego pierworodnego i jemu przeznaczam cały dobytek”. Przeczucia Justyna okazały się sżuszne — zmarł raniomy strzałą podczas wyprawy wojennej.

- *Oceń stan prawny.*
- *Kto i na jakiej podstawie prawnej odziedziczy majątek Justyna?*

Kazus 425

(M.A.) Marius, zasłużony urzędnik cesarza Teodozjusza II, postanowił spisać testament. W tym celu poprosił swoich przyjaciół, aby byli obecni przy sporządzaniu dokumentu. Pięcioro przyjaciół: Julius, Servius, Julia, Lucjus i Gaius zgłosiło się bardzo chętnie; Tullius nie chciał być świadkiem, gdyż nie cierpiał formalności, Marius skusił go prologą terminu zapłaty długu. Lucjus przyprowadził dodatkowo dwóch swoich znajomych. Tak dobrana gromada zebrała się w domu Mariusa. Marius ze względu na reumatyzm dłoni nie był w stanie pisać, dyktował więc tekst testamentu Lucjusowi. Po spisaniu połowy tekstu towarzystwo udało się na obiad. Następnie zmienili miejsce, udali się do domu Lucjusa. Tam dokończyli spisywanie dokumentu. Siedmiu świadków podpisało i opieczętowało testament.

- *Wskaż wszystkie uchybienia.*

Kazus 426

(D.M.) Podupadły na zdrowiu i wiekowy Gaius czuł zbliżającą się śmierć. Sporządził więc testament ustanawiając swymi dziedzicami: syna Porcuisa i wnuka Licinusa. Dodał jednak zastrzeżenie, że z praw

wynikających z dziedziczenia mogą korzystać jedynie przez okres dwóch lat od jego śmierci.

- *Czy zawarcie takiej klauzuli w testamencie jest w świetle norm prawa rzymskiego możliwe?*

Kazus 427

(J.K.) W IV w. p.n.e. Antonius w *testamentum calitis comitiis* ustanowił dziedzicami trzech swoich synów i brata. Nie określił jednak, w jakich częściach mają oni spadek otrzymać. Brat — Antonius — zmarł niespodziewanie we śnie osierocając jednak jedynie jednego ze swych dwóch synów, bowiem wkrótce po nim — jeszcze przed otwarciem testamentu — zmarł również jego najstarszy syn, będący zarazem jedynym ze spadkobierców Antoniusa.

- *Oceń rysujące się w takiej sytuacji stosunki majątkowe.*
- *Jak przedstawiałaby się sytuacja, gdyby rzecz miała miejsce w V i VI w. n.e.?*

Kazus 428

(D.M.) Marcus sporządził testament powołując do spadku czworo swoich krewnych i przysposobionego Quintusa. Majątek spadkodawcy wart był 100 000 sesterców. Po śmierci Marcusa Quintus zrezygnował z dziedziczenia.

- *Oblicz, jakiej wartości udziały przypadną pozostałym spadkobiercom.*

Kazus 429

(D.M.) Marcus sporządził testament powołując do dziedziczenia czworo swoich krewnych i przysposobionego Quintusa. Wobec tego ostatniemu zastrzegł jednak, że będzie mógł korzystać z pełni praw wynikających z dziedziczenia, jeśli nigdy nie wyjedzie na Sycylię. Majątek spadkodawcy wart był 100 000 sesterców.

- *Jak zostanie podzielony między spadkobierców?*
- *Jaka instytucja prawna będzie miała zastosowanie względem Quintusa?*